

Poštovani gospodine Vučiću,
Poštovana gospođo Brnabić,

Obraćamo Vam se ispred Američke privredne komore u Srbiji (AmCham Srbija), Incijative “Digitalna Srbija”, Nacionalne alijanse za lokalni ekonomski razvoj (NALED) i Saveta stranih investitora (FIC), sa ciljem da **ponudimo pomoć Kriznom štabu za otklanjanje nastalih i sprečavanje mogućih štetnih posledica bolesti koju izaziva Kovid-19 po privredu u pripremi propisa i uputstava za sprovođenje mera Vlade.**

Zahvaljujemo se na dosadašnjem uvažavanju naših predloga, prioriteta i sugestija. Naše su preliminarne ocene da će set ekonomskih mera pomoći kompanijama da lakše prebrode period krize, očuvaju radna mesta i sačuvaju likvidnost.

Takođe, dozvolite da još jednom podvučemo važnost javno date potvrde ministra finansija u vezi sa izvršavanjem preuzetih obaveza javnog sektora prema privatnom, što formalno ne predstavlja posebnu meru, ali je nužna pretpostavka očuvanja likvidnosti.

Nakon predavljanja mera naša udruženja su pokrenula dalje korake na identifikaciji mogućih nedoumica u primeni, prikupljanju informacija o specifičnosti određenih sektora i sistema poslovanja, a pripremamo i dodatne analize i predloge za sprovođenje ovih i drugih sektorskih i administrativnih mera za koje smatramo da su neophodan preduslov za punu implementaciju mera Vlade.

U nastavku navodimo preliminarne nalaze naših istraživanja. S tim u vezi, predlažemo konsultativni online sastanak sa našim udruženjima. Molimo Vas i da nam nacrtate propisa, zaključaka i uputstava za primenu mera Vlade dostavite pre usvajanja radi prethodnog razjašnjenja otvorenih pitanja i davanja konstruktivnih sugestija.

S poštovanjem,

AmCham Srbija, Digitalna Srbija, NALED, FIC

Identifikovana pitanja i sugestije

1. Opšti uslovi i postupak za dobijanje pomoći

- a) Definirati da se razvrstavanje privrednih subjekata na mikro, mala, srednja i velika pravna lica u skladu sa propisima o računovodstvu vrši na datum bilansa poslednjeg redovnog godišnjeg finansijskog izveštaja.
- b) Predvideti da se mere odnose na period vanrednog stanja počevši od 15.03.2020.
- c) Pri definisanju kvalifikovanja za predloženi paket mera, potrebno je omogućiti da za mere iz paketa pomoći mogu da apliciraju i poslodavci koji u Srbiji posluju kao ogranak ili predstavništvo stranog pravnog lica, kao i nevladin sektor.
- d) Potrebno je precizirati na koji način se određuje broj lica kojima je otkazan ugovor o radu, a koji radi kvalifikovanja za primenu mera pomoći ne sme biti veći od 10% zaposlenih - predlog da se odnosi samo na zaposlene kojima je jednostrano od strane poslodavca raskinut radni odnos na neodređeno vreme, kao tehnološkom višku.
- e) Uspostaviti automatsku primenu mera gde god je to primenjivo - poreski organ preko portala ePorezi dostavlja svim poreskim obveznicima koji ispunjavaju uslov Obaveštenje o automatskoj prijavi za korišćenje mera, u kojoj se obvezniku ostavlja rok u kojem može da optira da ne koristi pomoć. Kriterijum ispunjenosti uslova nesmanjivanja broja zaposlenih Poreska uprava automatski preuzima iz registra CROSO.

2. Mera odlaganja poreza na zarade i doprinosa:

- a) Definirati šta je obuhvat mere - precizirati da li se mera odnosi i na doprinose koji padaju na teret zaposlenog i poslodavca.
- b) Početak primene mera - Potrebno je precizirati od kada će važiti mere odlaganja plaćanja poreza i doprinosa na zarade. Takođe, imajući u vidu da ove mere još uvek nisu na snazi u periodu kada veliki broj poslodavaca isplaćuje martovsku zaradu, potrebno je precizirati na koji način će se refundirati isplaćeni porezi i doprinosi onima koji žele da koriste ovu meru a isplatili su celokupnu zaradu (npr. da takvi poslodavci dobiju pravo na odlaganje plaćanja poreza i doprinosa za jedan dodatni mesec nakon prestanka vanrednog stanja).
- c) Predložimo da se privredni subjekti automatski smatraju prijavljenim za korišćenje ove mere, da država za sve odredi isti grace period i rok otplate (24 rate), uz predviđanje mogućnosti da se kompanija odjavi od korišćenja ove mere.
- d) Ukoliko se država ipak opredeli za administrativno zahtevniju opciju podnošenja zahteva za ostvarivanje prava za meru, predložimo da se Zahtev za odlaganje podnosi istovremeno sa prijavom obaveze koja prva dospeva, pri čemu bi trebalo omogućiti podnošenje zahteva elektronskim putem.
- e) Potrebno je precizirati način na koji će se pratiti korišćenje odloženog plaćanja poreza (PU već ima evidenciju o kašnjenju u plaćanju, a ona treba i da prilagodi sistem da ne obračunava kamatu na novi dug, a da je za stari obračunava u skladu sa Uredbom o poreskim merama za vreme vanrednog stanja radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled olesti COVID-19 od 20. marta 2020.)
- f) Osigurati da se evidentirana obaveza u Poreskoj upravi kao rezultat odloženog plaćanja ne uzme u obzir kao dugovanje kod izdavanja poreskog uverenja o izmirenim obavezama i ostvarivanja prava iz zdravstvenog osiguranja.

3. Odlaganje akontacije plaćanja poreza na dobit

- a) Potrebno je precizirati da li se odlaganje plaćanja odnosi na akontacije plative u Q2 ili na Q2 akontacije koje dospevaju u periodu od 15. maja do 15. jula;
- b) Predvideti da se poreski dug za drugi kvartal isplati proporcionalno u skladu sa rokom za podnošenje poreske prijave za fiskalnu 2020. godinu odnosno do 30. juna 2021. godine bez obračunavanja kamata;
- c) Potrebno je definisati **način evidentiranja privrednih subjekata koji se odluče za odlaganje akontacija**, uz tehničko omogućavanje odvajanja duga koji je odložen od redovnog duga na analitičkoj kartici poreskog dužnika.

4. Oslobođenje od PDV-a na donacije

- a) Na osnovu formulacije deluje da se mera oslobađanja od PDV-a isključivo odnosi na donatore koji se bave proizvodnjom i/ili prometom sredstava, dok su isključeni donatori koji imaju dobru nameru da kupe potrebna sredstva, a potom ih doniraju. Smatramo da je celishodno uspostaviti jednak tretman za sva pravna lica koja su donatori sa ciljem sprečavanja širenja i lečenja građana od Covid-19, kao i otklanjanja negativnih posledica izazvanih pandemijom Covid-19.
- b) Uzimajući u obzir da su odgovorna pravna lica već pokrenula ili realizovala donacije za ovu svrhu (donirana je medicinska oprema, gorivo i sl.), predlažemo da ova mera važi od proglašenja vanrednog stanja sa rokom važenja najmanje 90 dana nakon prestanka vanrednog stanja (za slučaj potrebe nabavke sredstava za saniranje štete ili pomoći ugroženim socijalnim grupama ili slično).
- c) Pored oslobođenja od PDV-a, potrebno je precizirati da pravna lica imaju pravo na odbitak prethodno plaćenog PDV-a prilikom nabavke proizvoda koji su donirani.
- d) Kako bi se sprečile zloupotrebe, predlažemo da se oslobođenje primenjuje samo na donacije humanitarnim organizacijama, državnim organima, lokalnim samoupravama, socijalnim i javnim ustanovama i slično. Takođe, potrebno je voditi službenu evidenciju o donacijama pravnih lica u novcu i robi kroz sistem Uprave za trezor (npr. poseban deo CRF), u cilju kontrole, procene efekata ove mere i efikasnosti njenog sprovođenja.
- e) Potrebno je trošak ovih donacija u potpunosti priznati u Poreskom bilansu za 2020. godinu

5. Direktna pomoć privatnom sektoru

- a) Potrebno je precizirati da pomoć za zarade zaposlenih predstavlja **pomoć poslodavcima u finansiranju isplate ugovorene zarade zaposlenom**, te da sredstva pomoći koja je poslodavac uplatio zaposlenom ulaze u obračun ispunjenosti uslova iz Zakona o radu, koji se odnose na minimalnu naknadu zarade (60%, a ne manje od minimalne zarade). Mora biti jasno naznačeno da se time obaveza poslodavca za isplatu ugovorene zarade umanjuje za iznos koji je zaposleni primio direktno na račun od strane države.
- b) Potrebno je precizirati da poslodavci, koji su već isplatili zarade koje se ovim iznosom refundiraju (u celosti ili delom), primljena sredstva mogu iskoristiti u druge svrhe (na primer za plaćanja zarade ili dela zarade po isteku vanrednog stanja, ili u neke druge svrhe). Potrebno je definisati vreme isplate pomoći. Kako je cilj ove mere pomoć za likvidnost poslodavca tokom vanrednog stanja, veoma je bitno da se isplata vrši pre same isplate od strane poslodavca ili u kratkom vremenskom periodu posle isplate.
- c) Potrebno je jasno definisati da poslodavci imaju pravo na refundaciju minimalca i za zaposlene koji ne rade, a primaju od poslodavca naknadu zarade (jer su na privremenom odsustvu zbog sprečenosti za rad na teret poslodavca, prinudnom odmoru, plaćenom odsustvu i slično).

- d) **Jasno definisati da se radi o bruto zaradi zaposlenog (sa pripadajućim porezima i doprinosima). Ovo je posebno značajno zato što se time ostvaruje i minimum prihoda lokalnih samouprava, tokom trajanja „odloženog plaćanja“.**
- e) Ukoliko je pak tumačenje da se ova pomoć daje u visini minimalne neto zarade, potrebno je precizirati da poslodavac nije u obavezi da na sredstva pomoći za zaposlene obračuna pripadajuće poreze i doprinose (i isplati ih odmah ili odloženo), ali da su **zaposlenom garantovana sva prava iz socijalnog osiguranja.**
- f) Pomoć koju prima preduzetnik/društvo smatra se neoporezivim prihodom kako sredstva dobijena kao pomoć ne bi bila predmet oporezivanja porezom na dobit. Potrebno je precizirati i tehniku sprovođenja - predlog je da se sredstva ne isplaćuju na poseban račun (čije bi otvaranje za sva pravna lica kreiralo veliku dodatnu administraciju).
- g) Opciono, u slučaju velikih pravnih lica obavezati poslodavce da na posebnim poreskim prijavama prijave porez i doprinose na zarade za zaposlene koje se u celini ili delom finansiraju iz sredstava državne pomoći (a u slučaju odsustva obaveze obračuna i plaćanja pripadajućeg poreza i doprinosa prijave obračun koristeći šifru prihoda 1 01 199 00 0, koja ne zahteva tačnost obračuna obaveza). Tako bi postojala eEvidencija o licima koja su dobila novac od ove mere, što je dobro i za ta lica (zbog doprinosa) i za poslodavca jer jednostavno mogu dokazati da su sredstva namenski koristili.

6. Moratorijum na isplatu dividendi do kraja godine, osim za JP i gubitak poreza na dividende po tom osnovu

- a) Potrebno je precizirati da se zabrana isplate dividendi odnosi na ona društva koja koriste bilo koji od vidova državne pomoći (odlaganje poreza, direktne subvencije ili garantne šeme).
- b) Precizirati da se moratorijum isplate dividendi ograničava samo na isplatu u novcu (a ne i u akcijama društva).